

Warszawa, dnia 3 marca 2023 r.

Poz. 7

**ZARZĄDZENIE NR 6
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

z dnia 2 marca 2023 r.

w sprawie organizacji i wykonywania zadań w ramach obowiązku obrony

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2305 oraz z 2023 r. poz. 347) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa organizację i wykonywanie zadań w ramach obowiązku obrony Ojczyzny w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanym dalej „Ministerstwem”, oraz w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanemu dalej „Ministrem”, lub przez niego nadzorowanych.

§ 2. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) DAR – dział administracji rządowej;
- 2) zadania obronne – zadania wykonywane wynikające z ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie;
- 3) plany operacyjne – plany operacyjne funkcjonowania DAR kierowanych przez Ministra w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- 4) jednostki organizacyjne – jednostki organizacyjne podległe Ministrowi lub przez niego nadzorowane;
- 5) jednostki terenowe – jednostki podległe kierownikowi jednostki organizacyjnej;
- 6) procedura – określony w przepisach oraz regulaminach, instrukcjach, a także innych aktach obowiązujących w Ministerstwie i jednostkach organizacyjnych lub jednostkach terenowych sposób postępowania lub realizacji sprawy.

§ 3. Do zadań obronnych wykonywanych w Ministerstwie zalicza się realizację zadań w następujących obszarach:

- 1) tworzenie warunków organizacyjno-prawnych do ich realizacji;
- 2) planowanie obronne, które obejmuje:
 - a) planowanie operacyjne,
 - b) programowanie obronne,
 - c) przeglądy obronne;
- 3) przygotowanie systemu kierowania Ministra, w tym stanowisk kierowania;
- 4) tworzenie warunków do wprowadzania wyższych stanów gotowości obronnej państwa, w tym tworzenie systemu stałego dyżuru;

- 5) współpraca cywilno-wojskowa;
- 6) wsparcie przez państwo-gospodarza, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium oraz zasadach udzielania pomocy wojskom sojusznicznym i organizacjom międzynarodowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2110 oraz z 2022 r. poz. 655), zwane dalej „HNS”, realizowane na rzecz wojsk sojusznicznych i organizacji międzynarodowych;
- 7) planowanie i organizowanie świadczeń osobistych i rzeczowych, niezbędnych do realizacji zadań obronnych;
- 8) zapewnienie zasobów osobowych do wykonywania zadań obronnych;
- 9) szkolenie obronne;
- 10) kontrole wykonywania zadań obronnych;
- 11) rezerwy strategiczne i Program Mobilizacji Gospodarki;
- 12) nadzór i organizacja przygotowań do militaryzacji w obiektach szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- 13) współpraca z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO).

§ 4. 1. Planowanie oraz realizację zadań obronnych wykonywanych w DAR kierowanych przez Ministra oraz przez kierowników jednostek organizacyjnych upoważnionych przez Ministra koordynuje komórka organizacyjna właściwa do spraw obronnych w Ministerstwie.

2. Do zadań obronnych realizowanych przez komórki organizacyjne w Ministerstwie zalicza się:

- 1) analizę przepisów, których wydanie należy do kompetencji Ministra, mającą na celu dostosowanie aktów normatywnych wydawanych lub opracowanych przez Ministra, a dotyczących funkcjonowania DAR, przy uwzględnieniu realiów i uwarunkowań czasu kryzysu i wojny, a także przygotowanie propozycji rozwiązań organizacyjno-prawnych w tym zakresie;
- 2) udział w tworzeniu i przygotowaniu:
 - a) warunków organizacyjno-technicznych do planowania i realizacji zadań obronnych,
 - b) warunków niezbędnych do organizacji i funkcjonowania stanowisk kierowania i systemu stałych dyżurów,
 - c) struktury organizacyjnej, obsady personalnej, regulaminu organizacyjnego oraz regulaminu pracy na stanowiskach kierowania Ministra;
- 3) udział w opracowaniu:
 - a) dokumentacji planowania operacyjnego,
 - b) dokumentacji stanowisk kierowania Ministra,
 - c) instrukcji, planów i harmonogramów wykonywania zadań obronnych;
- 4) udział w dostosowywaniu obiektów oraz pomieszczeń wyznaczonych jako stanowiska kierowania Ministra do warunków określonych w przepisach w sprawie organizacji i funkcjonowania stanowisk kierowania Ministra;
- 5) wspieranie:
 - a) udziału Ministra w kierowaniu bezpieczeństwem narodowym,
 - b) zespołów funkcjonalnych i grup roboczych powoływanych, w ramach przyjętej struktury organizacyjnej, na stanowiska kierowania;
- 6) współpracę z komórką organizacyjną właściwą do spraw obronnych w Ministerstwie w zakresie:
 - a) planowania i realizacji zamierzeń szkoleniowych ujętych w planach ćwiczeń, treningów i gier decyzyjnych w Ministerstwie,

b) opracowania Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych, wykonywanych w ramach przeglądów obronnych;

7) pełnienie funkcji koordynatora zadań operacyjnych przez komórki organizacyjne, realizowanych w Ministerstwie, zgodnie z opracowaną tabelą realizacji zadań operacyjnych.

3. Komórka organizacyjna właściwa do spraw kadrowych w Ministerstwie współpracuje z komórką organizacyjną właściwą do spraw obronnych w Ministerstwie w procesie wyłączenia pracowników od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

§ 5. 1. Do zadań obronnych wykonywanych w jednostkach organizacyjnych należy realizacja zadań w następujących obszarach:

- 1) przygotowanie jednostki organizacyjnej do wykonywania zadań w ramach obowiązku obrony;
- 2) planowanie operacyjne i programowanie obronne;
- 3) tworzenie warunków do wprowadzania wyższych stanów gotowości obronnej państwa;
- 4) przygotowanie elementów systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym;
- 5) przygotowanie rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych;
- 6) realizowanie procesu szkolenia obronnego;
- 7) przygotowanie do militaryzacji w obiektach szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- 8) współpraca cywilno-wojskowa;
- 9) realizacja zadań wynikających z HNS;
- 10) przygotowanie jednostki organizacyjnej do kontroli realizacji zadań obronnych.

2. Wykonywanie zadań obronnych należy do obowiązków kierowników jednostek organizacyjnych.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych kierują całokształtem wykonywania zadań obronnych w jednostce organizacyjnej oraz odpowiadają za jej przygotowanie do działania w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny.

4. Zadania obronne w jednostkach organizacyjnych są realizowane przez komórki właściwe do spraw obronnych, samodzielne stanowiska pracy do spraw obronnych lub przez pracowników wyznaczonych przez kierowników tych jednostek, którym powierzono wykonywanie zadań obronnych.

5. Szczegółowe zakresy obowiązków komórek organizacyjnych, na samodzielnych stanowiskach pracy do spraw obronnych lub pracowników wyznaczonych do wykonywania zadań obronnych określają kierownicy jednostek organizacyjnych.

6. Obszary, organizację oraz zakres wykonywanych zadań w ramach obowiązku obrony określają kierownicy jednostek organizacyjnych.

7. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych w ramach obowiązku obrony w jednostkach terenowych sprawują kierownicy jednostek organizacyjnych.

8. Za realizację zadań obronnych w jednostkach terenowych odpowiadają kierownicy tych jednostek.

§ 6. Do zadań obronnych w obszarze przygotowania do wykonywania zadań w ramach obowiązku obrony należy:

- 1) opracowanie oraz aktualizowanie:
 - a) koncepcji wykonywania zadań obronnych,
 - b) projektów aktów prawnych regulujących realizację zadań obronnych;
- 2) tworzenie warunków:
 - a) organizacyjno-technicznych do planowania i realizacji zadań obronnych,
 - b) do przekazywania informacji dotyczących planowania i realizacji zadań obronnych;

- 3) podział zadań obronnych wykonywanych w czasie pokoju;
- 4) koordynowanie procesu planowania i realizacji zadań obronnych;
- 5) inicjowanie współdziałania z innymi podmiotami uczestniczącymi w realizacji zadań obronnych.

§ 7. 1. Do zadań wykonywanych w obszarze planowania operacyjnego należy przygotowanie:

- 1) planów operacyjnych wraz z załącznikami, których sporządzenie koordynuje komórka organizacyjna właściwa do spraw obronnych w Ministerstwie;
- 2) planów operacyjnych funkcjonowania jednostek organizacyjnych w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny wraz z załącznikami, które sporządzają kierownicy tych jednostek.

2. Tryb i szczególne zasady opracowania, uzgadniania, zatwierdzania oraz aktualizowania planów, o których mowa w ust. 1, określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 8. 1. Do zadań realizowanych w obszarze programowania obronnego należy:

- 1) sporządzanie co cztery lata, na piętnastoletni okres planistyczny:
 - a) programów pozamilitarnych przygotowań obronnych DAR kierowanych przez Ministra, w których uwzględnia się przedsięwzięcia rzeczowo-finansowe związane z:
 - przygotowaniem systemu kierowania,
 - zaspokajaniem potrzeb sił zbrojnych,
 - organizacją procesu szkolenia obronnego w Ministerstwie oraz szkolenia w jednostkach organizacyjnych niebędących dysponentami części budżetowych,
 - b) programów pozamilitarnych przygotowań obronnych jednostek organizacyjnych, które sporządzają kierownicy jednostek organizacyjnych będących dysponentami części budżetowych;
- 2) planowanie oraz uzgadnianie wydatków w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych;
- 3) realizowanie przedsięwzięć wynikających z programów pozamilitarnych przygotowań obronnych dotyczących przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, zaspokajania potrzeb sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojuszniczych, organizacji procesu szkolenia obronnego oraz kontroli realizacji zadań obronnych;
- 4) tworzenie rezerwy sprzętu i środków materiałowych, zabezpieczających osiągnięcie wyższych stanów gotowości obronnej państwa, funkcjonowanie stałego dyżuru oraz zabezpieczających funkcjonowanie stanowisk kierowania.

2. Szczegółowe zasady sporządzania programów pozamilitarnych przygotowań obronnych określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 9. 1. Do zadań realizowanych w obszarze przeglądów obronnych należy sporządzanie:

- 1) Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych zawierającego dane liczbowe i oceny opisowe dotyczące stanu przygotowań obronnych DAR kierowanych przez Ministra, którego sporządzenie koordynuje komórka organizacyjna właściwa do spraw obronnych w Ministerstwie;
- 2) Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych zawierającego dane liczbowe i oceny opisowe dotyczące stanu przygotowań obronnych jednostek organizacyjnych, który sporządzają kierownicy jednostek organizacyjnych będących dysponentami części budżetowych;
- 3) sprawozdania w formie wyciągu z Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych, które sporządzają kierownicy jednostek organizacyjnych niebędących dysponentami części budżetowych.

2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 pkt 3, kierownicy jednostek organizacyjnych przekazują do komórki organizacyjnej właściwej do spraw obronnych w Ministerstwie, w terminie określonym przez kierownika tej komórki.

3. Dane liczbowe i oceny opisowe dotyczące stanu przygotowań obronnych DAR kierowanych przez Ministra, o których mowa w ust. 1 pkt 1, kierownicy komórek organizacyjnych Ministerstwa przekazują do komórki organizacyjnej właściwej do spraw obronnych w Ministerstwie.

4. Szczegółowe zasady opracowywania dokumentów sporządzanych w ramach przeglądów obronnych określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 10. 1. Do zadań realizowanych w obszarze tworzenia warunków do wprowadzania wyższych stanów gotowości obronnej państwa należy:

- 1) ustalenie czynności dla komórek organizacyjnych Ministerstwa oraz dla komórek organizacyjnych jednostek organizacyjnych realizowanych podczas wprowadzania wyższych stanów gotowości obronnej państwa;
- 2) zapewnienie ciągłości i terminowości działania Ministerstwa oraz jednostek organizacyjnych podczas podnoszenia gotowości obronnej państwa;
- 3) stworzenie systemu stałych dyżurów Ministra na potrzeby uruchamiania przedsięwzięć związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa oraz przekazania decyzji w sprawach dotyczących uruchamiania zadań operacyjnych, jak również przedsięwzięć wynikających z planu zarządzania kryzysowego.

2. Tworzenie systemu stałych dyżurów, skład, dokumentację i zasady działania w Ministerstwie oraz w jednostkach organizacyjnych określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 11. 1. Minister uczestniczy w kierowaniu bezpieczeństwem narodowym w granicach i kompetencjach określonych w odrębnych przepisach.

2. W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania DAR kierowanych przez Ministra w czasie stanu gotowości obronnej państwa w Ministerstwie tworzy się system kierowania bezpieczeństwem narodowym.

3. Strukturę systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym i zasady organizowania stanowisk kierowania w jednostkach organizacyjnych określają odrębne przepisy.

4. Zasady organizacji pracy Ministra na stanowisku kierowania określają regulamin organizacyjny oraz regulamin pracy na stanowisku kierowania Ministra.

5. Zasady organizacji pracy kierowników jednostek organizacyjnych na stanowiskach kierowania określają regulaminy organizacyjne oraz regulaminy pracy na stanowiskach kierowania.

§ 12. 1. Do zadań realizowanych w obszarze przygotowania rezerw osobowych na potrzeby zadań obronnych należy:

- 1) wyznaczenie w komórkach organizacyjnych Ministerstwa oraz w jednostkach organizacyjnych:
 - a) pracowników wykonujących zadania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
 - b) pracowników zabezpieczających funkcjonowanie stanowisk kierowania,
 - c) szefów zespołów i grup roboczych przewidzianych do realizacji zadań na stanowiskach kierowania;
- 2) opracowanie i wysyłanie do właściwego szefa wojskowego centrum rekrutacji zawiadomień w sprawie wyłączenia pracowników Ministerstwa i jednostek organizacyjnych od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 3) opracowanie i wysyłanie do szefa wojskowego centrum rekrutacji wniosków o wyłączenie pracowników Ministerstwa od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1 pkt 3, sporządzają i przesyłają właściwemu szefowi wojskowego centrum rekrutacji w:

- 1) Ministerstwie – komórka organizacyjna właściwą do spraw obronnych;
- 2) jednostce organizacyjnej – osoba wyznaczona przez kierownika tej jednostki.

3. Ewidencję pracowników wyłączonych od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny prowadzą w:

- 1) Ministerstwie – komórka organizacyjna właściwa do spraw obronnych;
- 2) jednostce organizacyjnej – osoba wyznaczona przez kierownika tej jednostki.

4. Szczegółowe warunki i tryb wyłączenia od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wyłączenia od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. poz. 2559).

§ 13. 1. W celu pozyskania nieruchomości i rzeczy ruchomych Minister oraz kierownik jednostki organizacyjnej wykonujący zadania związane z kierowaniem bezpieczeństwem narodowym występują do właściwego wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) z wnioskiem o przeznaczenie nieruchomości lub rzeczy ruchomych na cele świadczeń planowanych do wykorzystania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, zgodnie z przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 628 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

2. Łącznie z wnioskiem o przeznaczenie rzeczy ruchomych na cele świadczeń rzeczowych można wystąpić z wnioskiem do właściwego wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) z wnioskiem o nałożenie obowiązku świadczeń osobistych.

3. Szczegółowy tryb i zakres planowania i nakładania obowiązku świadczeń osobistych oraz rzeczowych, planowanych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 640 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 14. 1. W ramach planowania obronnego NATO, zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności państwom członkowskim NATO, w tym zobowiązań stawianych Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących współpracy cywilno-wojskowej (CIMIC) oraz zadań dla DAR w realizacji celów NATO w zakresie specjalistów cywilnych zainteresowanych udziałem w misjach pokojowych lub operacjach stabilizacyjnych w ramach CIMIC informuje się pracowników Ministerstwa oraz jednostek organizacyjnych o liczbie oraz specjalnościach pracowników potrzebnych do udziału w zabezpieczeniu misji pokojowej lub operacji stabilizacyjnej prowadzonej przez NATO.

2. Sposób zbierania, utrwalania i przechowywania danych, o których mowa w ust. 1, a także tryb i zakres ich udostępniania, określają odrębne przepisy.

3. Realizacja przez Ministerstwo oraz jednostki organizacyjne zadań dotyczących HNS polega na tworzeniu punktów kontaktowych w Ministerstwie i wybranych jednostkach organizacyjnych i przekazaniu ich do Ministerstwa Obrony Narodowej, wykonaniu analiz i ekspertyz oraz wybraniu Pełnomocnika Ministra do spraw HNS.

§ 15. 1. W Ministerstwie oraz jednostkach organizacyjnych jest realizowane szkolenie obronne zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. poz. 2348).

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, jest realizowane zgodnie z:

- 1) zaleceniami dotyczącymi tematyki i sposobu prowadzenia ćwiczeń przez Ministra Obrony Narodowej dla ministrów;
- 2) planem poszczególnych ćwiczeń, w którym określa się w szczególności cele, temat, formę, termin, miejsce uczestników oraz główne przedsięwzięcia danych ćwiczeń;
- 3) planem ćwiczeń, treningów i gier decyzyjnych na dany rok szkoleniowy w DAR kierowanych przez Ministra;
- 4) zaleceniami Ministra do szkolenia obronnego na dany rok szkoleniowy w DAR kierowanych przez Ministra i dla jednostek organizacyjnych.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 pkt 2–4, są opracowywane i przekazywane jednostkom organizacyjnym przez kierownika komórki organizacyjnej właściwej do spraw obronnych w Ministerstwie.

4. Tworzy się następujące grupy szkoleniowe:

- 1) kierownictwo Ministerstwa;
- 2) kierownicy i zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych;
- 3) dyrektorzy i zastępcy dyrektorów komórek organizacyjnych w Ministerstwie;
- 4) dyrektorzy i zastępcy dyrektorów zespołów szkół rolniczych;
- 5) dyrektorzy i zastępcy dyrektorów wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- 6) pracownicy zatrudnieni w komórkach organizacyjnych Ministerstwa, którym powierzono prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem zadań obronnych;
- 7) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach związanych z obronnością lub prowadzący sprawy związane z wykonywaniem zadań obronnych w urzędach centralnych podległych Ministrowi;
- 8) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach związanych z obronnością lub prowadzący sprawy związane z wykonywaniem zadań obronnych w jednostkach organizacyjnych;
- 9) osoby, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek organizacyjnych przewidzianych do militaryzacji;
- 10) kierownicy jednostek organizacyjnych przewidzianych do militaryzacji oraz wyznaczeni przez nich pracownicy;
- 11) inne grupy szkoleniowe w zależności od potrzeb.

5. Kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani do tworzenia następujących grup szkoleniowych:

- 1) kierownicy komórek organizacyjnych w jednostkach organizacyjnych;
- 2) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach związanych z obronnością lub prowadzący sprawy związane z wykonywaniem zadań obronnych;
- 3) pracownicy wyznaczeni do realizacji zadań w ramach stałego dyżuru;
- 4) kierownicy zespołów i grup roboczych realizujący zadania w ramach stanowiska kierowania;
- 5) inne grupy szkoleniowe w zależności od potrzeb jednostki organizacyjnej.

6. Organizatorem szkolenia obronnego jest Minister w zakresie szkoleń organizowanych dla grup szkoleniowych, o których mowa w ust. 4, prowadzonych w formie:

- 1) ćwiczeń kompleksowych;
- 2) ćwiczeń doskonalących;
- 3) gier decyzyjnych;
- 4) treningów.

7. Do obowiązków organizatora szkolenia obronnego należy w szczególności:

- 1) kwalifikowanie osób na wyższe kursy obronne;
- 2) zapewnienie właściwych warunków do realizacji procesu szkolenia;
- 3) prowadzenie dokumentacji szkoleniowej;
- 4) wydanie zaleceń do szkolenia w DAR na rok;
- 5) opracowanie planów ćwiczeń, treningów i gier decyzyjnych i uzgadnianie ich z Ministrem Obrony Narodowej w zakresie ćwiczeń kompleksowych i doskonalących.

8. Kierownicy jednostek organizacyjnych dla potrzeb szkolenia obronnego realizowanego w jednostkach organizacyjnych są zobowiązani do:

- 1) opracowania planów ćwiczeń, treningów i gier decyzyjnych oraz uzgadniania ich w zakresie terminów i tematów szkolenia z Ministrem;
- 2) wyznaczenia osób podlegających szkoleniu;
- 3) zapewnienia właściwych warunków do szkolenia;

- 4) prowadzenia dokumentacji szkoleniowej;
- 5) prowadzenia szkolenia obronnego w formie zajęć praktycznych;
- 6) kierowania pracowników na Kursy Obronne organizowane przez Ministra Obrony Narodowej w ramach zajęć teoretycznych.

9. Szkolenie obronne koordynują:

- 1) Minister – w zakresie szkoleń organizowanych przez niego w DAR oraz szkoleń organizowanych dla kierowników jednostek organizacyjnych;
- 2) kierownik jednostki organizacyjnej – w zakresie szkoleń organizowanych w podległej mu jednostce organizacyjnej oraz w jednostkach terenowych.

10. Do zadań koordynatora szkolenia, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, należy:

- 1) wydanie zaleceń dotyczących tematyki i sposobu prowadzenia ćwiczeń;
- 2) uzgadnianie planów ćwiczeń w zakresie ich terminów i tematów.

11. Do zadań koordynatora szkolenia, o którym mowa w ust. 9 pkt 2, należy:

- 1) wytyczenie głównych kierunków szkolenia;
- 2) uzgadnianie planów w zakresie ich tematów i terminów.

§ 16. 1. Prawidłowość wykonywania zadań obronnych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa i jednostkach organizacyjnych kontroluje Minister.

2. Zakres i sposób prowadzenia kontroli określają przepisy w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych.

§ 17. 1. Udział w szkoleniach organizowanych przez Ministra jest obowiązkiem służbowym pracowników zakwalifikowanych do grup szkoleniowych, o których mowa w § 15 ust. 4.

2. W przypadku niemożliwości uczestnictwa w szkoleniu przez kierownika jednostki organizacyjnej lub dyrektora, o których mowa w § 15 ust. 4 pkt 2–5, w szkoleniu uczestniczą ich zastępcy.

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *wz. R. Romanowski*